

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ТУРИЗМУ

ВІСНИК

ЛЬВІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ЕКОНОМІКИ І ТУРИЗМУ

Серія: «Економічні науки»

8/2013

Львів
2013

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Львівський інститут економіки і туризму

ББК 65

В 53

Вісник Львівського інституту економіки і туризму [Текст] : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України. Львів. інст-т економіки і туризму ; [редкол. : І. О. Бочан та ін.]. — Львів : ЛІЕТ, 2013. — № 8. — 388 с : іл., табл. — 300 пр. — ISBN 978-966-2400-13-7.

Bulletin of Lviv Institute of Economics and Tourism [Text] : collection of scientific works / Ministry of Education and Science, of young people and sport of Ukraine, Lviv Institute of Economics and Tourism ; [editor-in-chief Bochan I. O.]. — Lviv : LIET, 2013. — # 8. — 388 p.

Висвітлюються актуальні питання теоретичних і прикладних аспектів економіки, розвитку туристичної індустрії в Україні і, зокрема, в Західному регіоні; аналізуються підходи до створення туристичного продукту й організації спеціальних видів туризму. Особлива увага звертається на вивчення краєзнавства, екологічного супроводу туристичної діяльності та підготовки фахівців для даної галузі.

Для фахівців туристичної галузі, науково-педагогічних працівників, аспірантів і студентів навчальних закладів туристичного профілю.

Topical issues of theoretical and practical aspects of economics of the tourist industry development in Ukraine and particularly in Western region are reflected; approaches to design of tourist product and organizing special kinds of tourism are analyzed. Special attention is given to local studies issues, ecological accompaniment of tourist activity and training specialists for the given branch.

For specialists of tourist sphere, scientific and pedagogical workers, post-graduates and students of tourist educational institutions.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. Бочан І. О., д. е. н., професор — головний редактор;
2. Завальницька Н. Б., к. е. н., доцент, проректор з наукової роботи і туризму — заступник головного редактора;
3. Берест Р. Я., д. і. н., доцент;
4. Білонога Ю. Л., д. т. н., в. о. професора;
5. Бамба М. Я., д. с.-г. н., професор;
6. Буряк П. Ю., д. е. н., професор;
7. Васильчак С. В., д. е. н., професор;
8. Доманцевич Н. І., д. т. н., в. о. професора;
9. Жук Ю. Т., д. т. н., професор;
10. Задорожний І. М., к. т. н., професор;
11. Лацик І. П., к. е. н., доцент;
12. Лихолат С. О., к. е. н., доцент;
13. Майкова С. В., к. т. н., доцент;
14. Майовець Є. Й., д. е. н., в. о. професора;
15. Майор О. В., к. е. н., доцент;
16. Михасюк І. Р., д. е. н., професор;
17. Стоколос-Ворончук О. О., к. філол. н., доцент;
18. Параняк Р. П., д. с.-г. н., професор;
19. Реверчук С. К., д. е. н., професор;
20. Сокіл В. В., д. філол. н., професор;
21. Тринько Р. І., д. е. н., професор, академік УААН;
22. Паньків Н. Є., к. б. н. — відповідальний секретар

Рекомендовано до друку
вченою радою Львівського інституту
економіки і туризму (прогогол № 3 від 16.04.13)

ISBN 978-966-2400-13-7

© Львівський інститут
економіки і туризму, 2013
© Автори статей, 2013

ЗМІСТ

Розділ 1. ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ

Брижань І. А. Визначення оптимальної концепції економічного зростання та промислового розвитку України	11
Герасименко А. Г., Ракша Н. В. Управління еластичністю попиту як засіб максимізації ринкової влади фірми	18
Парфентьєва О. Г. Роль результатів економічної діагностики у використанні потенціалу розвитку підприємств автомобільного транспорту	24
Міга В. К., Кієнко О. В. Моделі формування трудового ресурсу регіону	29
Заяць Н. О. Методологічні положення організації інформаційного забезпечення комерційної діяльності	36
Кулиняк І. Я., Савіцька Н. В. Методи планування діяльності лізингових компаній	43
Цимбалюк В. М. Фінансові механізми державного регулювання суб'єктів малого підприємництва: реалії та перспективи	51
Козенко А. О. Зарубіжний досвід вертикального фінансового вирівнювання та його застосування в Україні	55
Лиса О. В., Андрушко Р. П. Суть франчайзингу та відображення його в обліку	61
Корчан А. В. Базові основи процесу розробки і впровадження стандартів якості обслуговування клієнтів банку	67

Розділ 2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТУРИЗМОЛОГІЇ

Негода Г. А. Методичні підходи оцінки туристичного потенціалу регіону	72
Димочкіна В. В. Нормативно-правове забезпечення розвитку туристичної сфери в малих містах Львівщини	78
Самодай В. П., Степаненко О. В. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності туристичних підприємств	83
Крап Н. П., Ладик С. Р. Використання кластерного аналізу для дослідження діяльності туристичних об'єктів України	87
Масюк Ю. О. Формування диференційованих та диверсифікаційних рішень у стратегічній діяльності підприємств туристичної галузі	91
Дідович І. І., Вайданич Т. В. Підходи до диверсифікації діяльності лісових підприємств в напрямку у розвитку туристичних послуг на основі міжнародного досвіду	98
Семенова І. І. Підходи до визначення туризму в науковій літературі	104

Розділ 3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вітер О. М. Компетентісний підхід до формування загально-економічної підготовки фахівців туристичної сфери	108
--	-----

TABLE OF CONTENTS

Section 1. ECONOMY AND ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE

<i>Brizhan' I. A.</i> Viznachennya optimum conception of economy growing and industrial development of Ukraine	11
<i>Gerasymenko A., Raksha N.</i> Guiding the elasticity of demand as a vehicle of firm's market power maximization	18
<i>Parfentieva O.</i> The role of economic diagnosis results of using the development potential motor transport enterprises	24
<i>Miha V. K., Kijenko O. V.</i> The models of the formation labour resource of the region	29
<i>Zajac N. O.</i> Methodolical provision of information of business	36
<i>Kulynyak I. Ya., Savitska N. V.</i> Methods of planning of leasing companies activity	43
<i>Tsumbajyuk V. N.</i> Finance mechanism of state regulation small business: realities and prospects	51
<i>Kozenko A. O.</i> Foreign experience of the vertical financial equalizing and his application in Ukraine	55
<i>Lysa O. V., Andrushko R. P.</i> The essence of franchising and its presentation in account	61
<i>Korchan A. V.</i> The basic principles of the process of development and implementation of quality standards for client service in the bank	67

Section 2. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FUNDAMENTALS OF TOURISM STUDIES

<i>Negoda G. A.</i> Methodical approaches to evaluation tourist potential of the region	72
<i>Dymochkina V. V.</i> Normatively-legal providing in the sphere of development tourism in Lviv region's small towns	78
<i>Samoday V. P., Stepanenko O. V.</i> Iformational support of innovating tourism companies	83
<i>Krap N. P., Ladyk S. R.</i> The use of cluster analysis is for research of activity of tourist objects of Ukraine	87
<i>Masyuk Yu. O.</i> Forming differentiated and diversified of decisions in strategic activity of enterprises of tourist industry	91
<i>Didovych I. I., Vaydanych T. V.</i> Aproaches to the forest enterprises diversification toward the tourism development based on international experience	98
<i>Semenova I. I.</i> The approaches to the definition of tourism in the scientific literature	104

Section 3. SOCIAL-ECONOMIC AND MANAGEMENT FUNDAMENTALS OF TOURISM ACTIVITY

<i>Viter O. M.</i> Competence approach to the formation of the overall training specialists	108
---	-----

УДК 338.48.004:005.342

Самодай В. П., Степаненко О. В.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Визначено сутність та значення інформаційного забезпечення інноваційної діяльності туристичних фірм, охарактеризовано основні складові інформаційних технологій. Запропоновано заходи щодо покращання інформаційного забезпечення туристичних підприємств.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, інноваційна діяльність, складові системи інформаційних технологій, комп'ютеризація.

Однією з особливостей функціонування туристичної галузі є інформаційна насиченість процесу виробництва, формування та реалізація такого специфічного товару як туристичний продукт. Тому, для успішної діяльності будь-якого туристичного підприємства, за сучасних умов, важливим є налагодження достовірної та своєчасної інформації. На сьогодні до інформації ставляться високі вимоги: точність, надійність, оперативність, багатофункціональність, адекватність, швидкість опрацювання, гнучкість та інші вимоги, а сукупність цих вимог реалізується в межах інформаційних систем, що базуються на комп'ютерних інформаційних технологіях [8].

Збір, обробка, застосування та передача інформації мають особливе значення у щоденній роботі підприємства в туризмі. Інформаційне забезпечення є важливим фактором у впровадженні інновацій на туристичних підприємствах.

Низка науковців: О. Виноградова, О. Губанова, М. Єфремова, С. Мельниченко досліджували питання теорії та практики в сфері інформаційного забезпечення туристичних компаній. Враховуючи останні наукові дослідження у сфері інформаційного забезпечення в туризмі, слід зазначити про необхідність подальших досліджень у цій галузі.

Мета статті виділити особливості інформаційного забезпечення та шляхи його оптимізації в інноваційній діяльності підприємств туризму.

Розвиток туристичної діяльності в Україні та питання щодо інформаційного забезпечення інноваційної діяльності туристичних фірм є актуальним, тому, що збільшується різноманітність послуг. Інформаційні потоки забезпечують зв'язки між виробниками туристичних послуг, між виробниками і споживачами цих послуг, причому, не тільки у вигляді потоків даних, а й у формі послуг і платежів.

Прийняття рішень щодо управління, що зменшують використання фінансових ресурсів, сприяють збільшенню дохідності і підвищенню конкурентоспроможності туристичних компаній і залежать від своєчасної та достовірної інформації [4].

Питома вага використання нових інформаційних технологій у документообліку туристичного підприємства невисока і це знижує їх конкурентні переваги перед іноземними фірмами, представниками, посередниками на міжнародному ринку туризму. Про це свідчить аналіз джерел отримання інформації підприємством [3] (табл. 1).

Створення нових інформаційних технологій має велике значення для розвитку суспільства. Це зумовлює зміни технології матеріального і нематеріального виробництва, у результаті формуючи новий стиль роботи і спосіб життя, в цілому. Суть інформаційних технологій це методи і засоби формування та підтримки інформаційних потоків у системах управління об'єктами, у тому числі, підприємствами сфери туризму [1].

Характерною особливістю туристичного ринку є неможливість відчутти результат, це свідчить про його ризиковий характер. Необхідним є цілеспрямований пошук та організація роботи, щодо зниження ступеня ризику, вміння отримання та збільшення доходу (прибутку) у невизначеній господарській ситуації. Тому, для туристичних під-

Джерела отримання туристичним підприємством інформації про туристичний ринок

Таблиця 1

№ п/п	Засоби передачі та розповсюдження інформації	Середній показник, (%)
1	Засоби масової інформації (ЗМІ)	20
2	Виставково-ярмаркові заходи	42
3	Комп'ютерні системи резервування	20
4	Електронні мережі (INTERNET)	10
5	Внутрішньоофісні системи (+ туристичні інформаційні системи)	8

приємств доцільно впроваджувати інноваційні форми діяльності, які будуть сприяти використанню науково-технічних новацій, для одержання найкращого результату в їх практичній діяльності [2]. Складовими системи інформаційних технологій у туристському секторі є комп'ютерні системи резервування, інформаційні системи управління, електронні інформаційні системи авіаліній, електронне пересилання грошей, телефонні мережі, системи проведення телеконференцій і т. д. Найактивніше інформаційні технології використовуються турагентами і туроператорами, їхню діяльність неможливо уявити без використання комп'ютерних систем резервування (CSR) [5; 7]. Інформаційне забезпечення в туризмі створюється як для загального, так і для професійного користувача. Системи загального користування надають інформацію про підприємства, що працюють у цій системі з описом видів і напрямів їхньої діяльності, рекламні матеріали, можливість купівлі послуг конкретної компанії, нормативно-правові норми у сфері туризму. Професійні системи доступні тільки туристичним компаніям, великим корпоративним клієнтам, постачальникам туристичних послуг (готелям, транспортним компаніям, підприємствам сфери послуг тощо). На професійних каналах забезпечується необхідна швидкість доступу, обміну і захисту інформації.

Інформаційне забезпечення туристичних підприємств становить систему інформаційних ресурсів та методів їх організації, що є необхідними для впровадження аналітичних процедур. Впровадження механізму комп'ютеризації і застосування доцільних програм для сфери туризму сприяє покращенню інформаційного забезпечення туристичних компаній.

Безперечним фактом є те, що в сучасних умовах, використання інформаційних технологій у сфері туристичних послуг є важливим чинником успішної реалізації туристичного продукту на національному та міжнародному ринках послуг. В індустрії туризму необхідно застосовувати системи, які за короткий термін можуть надати відомості про доступність транспортних засобів, забезпечити успішне бронювання, ефективно з'ясування низки питань в момент отримання туристичних послуг [6].

Для вдосконалення інформаційного забезпечення національного туристичного ринку необхідно:

- впроваджувати сучасні управлінські системи і технології;
- використовувати сучасну обчислювальну техніку;
- застосовувати автоматизовані системи управління.

Одним із найважливіших досягнень сфери туризму є її комп'ютеризація. Персональний комп'ютер та мережа Інтернет дали змогу створювати загальнодоступну, надзвичайно інформаційно містку, та, порівняно з іншими інформаційно-технологічними

системами, дешевою й швидку інформаційну інфраструктуру, їх доступність та надійність сприяли впровадженню у всі сфери суспільства нових інформаційних технологій, які повною мірою забезпечили ріст продуктивності у сфері послуг [2].

Значним кроком у сфері інформаційного забезпечення стало створення Української Туристичної Інформаційної Системи (UTIS) у 1999 році. Ця система містить інформацію про туристичні послуги, і сприяє поширенню їхнього продукту на внутрішній і зовнішній ринки, а застосування реклами дасть змогу реалізувати туристичний продукт, який пропонується туристичними компаніями [8]. Це впровадження є інновацією в інформаційному забезпеченні та важливою умовою успіху на ринку послуг та дозволить національним підприємствам орієнтуватися на міжнародні стандарти ведення туристичного бізнесу.

Останнім часом світовий ринок туристичних послуг зазнав якісних і кількісних змін, завдяки використанню і подальшому вдосконаленню інформаційних технологій. Використання туристичними фірмами мережі Internet та web-програм, як каналу поширення своїх послуг допомагає туристам одержувати необхідну інформацію про місце перебування і його привабливі особливості, що важливо для пропаганди і розвитку українського в'їзного туризму. Тому, можна трактувати, що розвиток туристичного бізнесу в Україні прямо пов'язаний з інформаційним забезпеченням інноваційної діяльності.

Перспективи подальших розвідок слід спрямувати на дослідження додаткових джерел отримання інформації туристичними підприємствами про інноваційні процеси в туристичній індустрії.

Література

1. Виноградова О. В. Вплив інформаційно-технологічного фактору на конкурентоспроможність українських послуг на світовому ринку / О. В. Виноградова // Актуальні проблеми міжнародних відносин [Текст] : зб. наук. праць. — К. : ІМВ КНУ, 2003. — Ч. 1. — С. 167–169.
2. Губанова О. В. Управление, прогнозирование, информационные технологии в сервисной деятельности [Текст]. Ч. 4 / О. В. Губанова, Т. Ю. Новгородцев, С. В. Чупров. — Иркутск : ИГЭА, 2001. — 286 с.
3. Демаш А. В. Информационные технологии (ИТ) в туризме. Частный взгляд [Текст] / А. В. Демаш // Туризм и курортное дело. — 2006. — № 1. — С. 18–21.
4. Ефремова М. В. Основы технологии туристического бизнеса [Текст] / М. В. Ефремова. — М. : Ось-89, 1999. — 66 с.
5. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / С. В. Мельниченко. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. — 493 с.
6. Окрепилов В. В. Управление качеством [Текст] : учеб. / В. В. Окрепилов. — М. : Экономика, 2000. — 911 с.
7. Скопень М. М. Комп'ютерні інформаційні технології в туризмі [Текст] : навч. посіб. / М. М. Скопень. — К. : КОНДОР, 2005. — 302 с.
8. Сучасні інформаційні технології в туризмі [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.br.com.ua>.

Самодай В. П., Степаненко О. В.

ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТУРИСТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ.

В статье определена сущность и значение информационного обеспечения инновационной деятельности туристических фирм, характеризованы основные составляющие информационных технологий. Предложены мероприятия по улучшению информационного обеспечения туристических предприятий.

Ключевые слова: информационное обеспечение, инновационная деятельность, составляющие системы информационных технологий, компьютеризация.

Samoday V. P., Stepanenko O. V.

INFORMATIONAL SUPPORT OF INNOVATING TOURISM COMPANIES

In the article the intension and significance of information management innovation travel agencies, the basic components of information technology. The measures to improve information management of tourism enterprises.

Keywords: information system, innovation, information resources, elements of information technology, computerization.

ВІСНИК

Львівського інституту
економіки і туризму

Головний редактор: *Бочан І. О.*

Літературний редактор *Завальницька Н. Б., Паньків Н. Є.*

Комп'ютерне верстання та дизайн обкладинки: *Василишин-Грицина Т. М.*

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 12765-1649Р

Підписано до друку 14.05.13. Формат 70х100/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Таймс Нью Роман».
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 26,44.
Наклад 300. Замовлення № 14-05/13.

Львівський інститут економіки і туризму
79007, м. Львів, вул. Менцинського, 8
Тел.: 8(0322)72-68-80, 8(032)294-95-78,
тел./факс: 8(0322)72-20-94,
e-mail: lebk@org.lviv.net
nviddil@i.ua

Друк ТзОВ «Компанія «Манускрипт»»
79008, м. Львів, вул. Руська 16/3
Тел./факс. (032) 261-51-00

